

عنوان مقاله:

یک کارگاه ساخت مصنوعات سنگی دوره پارینه سنگی میانی، شهرستان سربیشه خراسان جنوبی

محل انتشار:

اولین همایش ملی باستان شناسی ایران (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

سیروس برفی - دانشجوی دکترای انسان شناسی دانشگاه یونای هند

محمدرضا سروش - کارشناس باستان شناسی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان جنوبی

خلاصه مقاله:

پژوهشهای مربوط به دوره پارینه سنگی در کشورهای ترکیه، عراق، افغانستان و همچنین ایران به دلایل چندی از جمله انحصاری بودن فعالیت‌های باستان شناسی توسط فرانسویان بین سالهای 1981 تا 1891، بسیار دیرتر از مناطقی مانند سوریه و فلسطین شروع شد. محدوده سیاسی امروز که به نام استان خراسان جنوبی شناخته شده از نخستین مناطقی در ایران میباشد که مورد توجه پژوهشگران علاقه‌مند به دوره پارینه سنگی قرار گرفته است. به استثنای کاوش غار خونیک توسط کارل ا. کوون تنها چند پژوهش پارینه سنگی دیگر در نیمه شرقی ایران در حد بررسیهای سطحی صورت گرفته که تعداد آنها هم از انگشتان یکدست بیشتر نیست بیگلری 1981 الف. منابع آبی استان خراسان جنوبی اگرچه به پای دیگر مناطق ایران نمیرسند و به همین دلیل این استان را در گروه استانهای کم آب کشور قرار داده است، اما از لحاظ منابع معدنی از جمله انواع سنگها این استان در جایگاه ویژه قرار گرفته است. نگارندگان در بررسی کوتاهی که در ارتفاعات اطراف کلاته آخوندی شهرستان سربیشه در استان خراسان جنوبی انجام دادند؛ بر روی کوهی صخرهای که بین بومیها به کوه چهل دختران شهرت دارد و منبعی غنی از سنگ آهک سفید مرمیت بود، رگهای بزرگی از سنگ چرت و رادیولاریت را شناسایی کرد. ویژگی این کوه نسبت به دیگر ارتفاعات منطقه وجود همین رگهای بزرگ سنگ چرت و رادیولاریت بود که به صورت رخنمود مشاهده شد. یک غار هم در کمر کوه چهل دختران قرار گرفته است که بر اثر انحلال سنگ آهک و به شکل همه غارها و پناهگاههای صخرهای که در سیستم کارستی بوجود میآیند، پدید آمده است. در بررسی سطحی غار و نهشتهای درون آن، یافتههای از مصنوعات سنگی دوره پارینه سنگی مشاهده نشد. اما در دامنه کوه، بستر، تراسهای رودخانه فصلی A و رودخانه فصلی B که از دامنههای جنوبی و شمالی کوه چهل دختران عبور میکنند، تعداد زیادی مصنوعات سنگی مشاهده و گردآوری شد. بر اساس ریخت شناسی مجموعه گردآوری شده، بیش از نود درصد یافتهها متعلق به دوره پارینه سنگی میانی هستند. در بین مجموعه بدست آمده فنآوری لولوا برای ساخت مصنوعات سنگی هم بکارگرفته شده که به نوبه خود بسیار حائز اهمیت است. تقریباً مواد خامی که برای ساخت همگی یافتههای بدست آمده استفاده شده از برونزد رادیولاریت و سنگ چرتی است که در کوه چهل دختران رخ نموده است. نگارندگان در این مقاله به معرفی محوطه چهل دختران و با روش مقایسه‌ای به تجزیه و تحلیل مصنوعات سنگی گردآوری شده از این محوطه پرداخته‌اند.

کلمات کلیدی:

خراسان جنوبی، سربیشه، پارینه سنگی میانی، برونزد چرت، رادیولاریت، فنآوری لولوا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/370819>

